

Toelichting op persbericht VWS stopt financiering STIVORO

12 juni 2011

Gezondheidsnota

Uit de Gezondheidsnota van Minister Schippers (link) blijkt dat roken een speerpunt is. Inzetten op tabaksontmoediging is belangrijk om de volksgezondheid te verbeteren en om de zorgvraag te verminderen. Een logische conclusie vanwege het feit dat dit kabinet flink moet bezuinigen. Roken leidt tot veel chronische ziekten en jaarlijks overlijden 20.000 mensen aan roken gerelateerde ziekten. Daarnaast zijn rokers vaker ziek en doen een groter beroep op de zorg. Ook wil het kabinet inzetten op het makkelijk maken van gezonde keuzes en vertrouwen in gezondheidsbescherming. En wordt ingezet op het weerbaar maken van jeugd. Ten slotte wil het kabinet middelengebruik (alcohol, tabak en drugs) gezamenlijk aanpakken. Hiervoor zullen op inhoudelijk niveau die thema's meer bij elkaar worden gebracht.

VWS stopt subsidie STIVORO

Na het uitbrengen van de gezondheidsnota, heeft STIVORO van VWS vernomen dat al haar VWS subsidie vanaf 2013 wordt gestopt. STIVORO krijgt nu nog per jaar 2,7 miljoen aan subsidie van VWS. Deze subsidie is beschikbaar voor:

- het in stand houden van expertise op drie peilers: preventie van jeugdroken, voorkómen van meerroken en ondersteuning bij stoppen met roken;
- monitoring van het rookgedrag van jeugd en volwassenen en advisering van onder andere de overheid op basis van deze cijfers;
- voorlichting aan het publiek, bijvoorbeeld door beantwoording van telefonische en email vragen van het publiek over schade door roken, de tabakswet, het in stand houden van een website en informatiemateriaal ter beschikking te stellen via apothekers en huisartsen;
- ondersteuning aan GGDen, artsen, verpleegkundigen, verloskundigen, jeugdartsen, scholen – kortom aan alle professionals die bijdragen aan preventie van jeugdroken, voorkómen van schade door meerroken, en mensen helpen stoppen. Een voorbeeld is het programma “Rookvrij opgroeien”, waarbij via verloskundigen, consultatiebureaus en jeugdzorg, zwangeren en jonge ouders worden geïnformeerd over de risico's van roken en meerroken.

VWS brengt deze subsidie in 3 jaar tijd tot de helft terug en brengt deze middelen vanaf 2013 onder bij het Trimbo's instituut. Het is de bedoeling dat deze evidence based programma's onderdeel worden van programma's voor “middelengebruik” die nog nader gedefinieerd worden.

Daarnaast stopt VWS met voorlichtingscampagnes met ingang van 2012. Op die campagnes was de afgelopen jaren al bezuinigd. Voor STIVORO gaat het in 2011 nog om een bedrag van 1,3 miljoen euro, wat vanaf 2012 geheel wegvalt.

De overheid bezuinigt in 2014 ten opzichte van 2011 maar liefst **65%** op tabaksontmoediging, nog los van de bezuiniging op het vergoeden van stoppen-met-rokenprogramma's.

Als we de bezuinigingen ten opzichte van eerdere jaren beschouwen, is de korting nog dramatischer. In 2003 investeerde de overheid nog 14,7 miljoen euro voor tabaksontmoediging. Daar blijft in 2014 nog maar **9%** van over.

Speerpunt roken krijgt geen betekenis

STIVORO concludeert dat het "speerpunt roken" in de gezondheidsnota die het kabinet onlangs uitbracht, geen betekenis heeft:

- ondanks dat er veel bereikt is, is roken nog steeds veruit de belangrijkste veroorzaker voor chronische ziekten en sterfte in Nederland;
- preventie en basiszorg moeten dichtbij en toegankelijk zijn, maar de ondersteuning bij stoppen met roken gaat uit het pakket;
- de overheid wil mensen zelf laten beslissen over roken, maar voorlichting over de schade door roken en meerroken verdwijnt voor een groot deel, terwijl de kennis in Nederland over die schade

nu al onvoldoende is om een keuze te maken (*The International Tobacco Control Policy Evaluation Project – Netherlands Survey March 2011*);

- gezondheidsbescherming ziet de overheid als haar verantwoordelijkheid, en perinatale sterfte als een belangrijk aandachtspunt, maar op voorlichting om (ongeboren) kinderen te beschermen tegen meerroken, wordt met 50% gekort. Roken tijdens de zwangerschap wordt verantwoordelijk geacht voor 15% van alle vroeggeboorten en voor een toename van 150% van perinatale morbiditeit in het algemeen (*Knol e.a., 2005*);
- het beleid is te investeren in publiek private samenwerking, maar de overheid trekt zich terug uit het landelijke expertisecentrum voor roken dat de afgelopen 36 jaar is opgebouwd samen met KWF Kankerbestrijding, Nederlandse Hartstichting en het Astma Fonds;
- de zichtbaarheid van tabaksontmoediging cq het stoppen met roken wordt doelbewust verminderd.

Internationale verplichting

Deze overheid heeft geen beleid om de schade door tabak tegen te gaan, zoals beschreven in het Framework Convention Tobacco Control (FCTC) van de Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO). Dit internationale verdrag heeft Nederland in 2005 geratificeerd en beschrijft welke maatregelen werken. Niets daarvan is terug te vinden in het beleid. Zelfs maatregelen die geen geld kosten zoals accijnsverhoging en plaatjes op pakjes worden niet genomen. Het ontbreken van dit beleid kosten mensenlevens – de komende 30 jaar naar schatting 144.000 (*D. Levy e.a.: The Netherlands SimSmoke, Mei 2011*):

- 37.566 mensenlevens zijn te besparen door goede en bereikbare stoppen met roken ondersteuning,
- 23.293 mensenlevens door informatieverstrekking via massamediale campagnes
- 40.839 mensenlevens door de prijsverhoging door hogere accijns
- 4.051 mensenlevens door plaatjes op de pakjes

Deze cijfers zijn reële schattingen, op basis van internationaal onderzoek, die laten zien wat deze overheid laat liggen.